

Gemeenteraad

Vergadering van 16 december 2025

Beleid en Uitvoering - Team Economie en
Recreatie

2025_RAAD_00061 Vaststellen Stadsvisie Steenwijk "stad en landschap dichtbij"

Overlegd met

Projectgroep Omgevingsvisie

Portefeuillehouder

Melvin Smit

Samenvatting

Steenwijk kijkt vooruit! Als centrumstad van de regio staat Steenwijk aan de vooravond van een ambitieuze ontwikkeling richting 2050. Met de Stadsvisie "Stad en landschap dichtbij" schetsen we een toekomst waarin wonen, werken, mobiliteit en natuur in balans zijn. Deze visie bundelt de ruimtelijke uitdagingen en ambities in één samenhangend plan. Thema's (mobiliteit, economie, energie, bodem en water, groen en landschap, sociale basis, kunst, cultuur en erfgoed) en focusgebieden zijn bijeengebracht in een samenhangend beeld van Steenwijk. Dit vraagt om keuzes over de groei, in relatie tot zorgvuldig ruimtegebruik en het behoud van identiteit, landschap en de leefkwaliteit. Op deze wijze bieden we perspectief voor de groei van Steenwijk.

De Stadsvisie is tot stand gekomen via een intensief participatietraject en vormt een integraal kader waarin thema's als economie, mobiliteit, energie, bodem, water, gezondheid, cultuurhistorie en landschap samenkomen. Ondanks zorgen over uitbreidingslocaties, onderstreept de visie het belang van deze gebieden voor het realiseren van de woningbouwopgave. De visie heeft ter inzage gelegen en de reacties zijn betrokken in dit voorstel. Met de besluitvorming ronden we een intensief traject af en geven we richting aan de toekomst van Steenwijk. Het is daarmee een uitnodiging aan partners en inwoners om samen te werken aan een duurzame, leefbare en vitale stad.

Beschrijving

Inleiding

Steenwijk, als centrumstad van de gemeente en de regio, staat aan de vooravond van een krachtige ontwikkeling in de komende vijftientig jaar. De Stadsvisie Steenwijk "stad en landschap dichtbij" geeft richting aan de belangrijkste ruimtelijke uitdagingen. De visie brengt uiteenlopende thema's en ambities samen in één samenhangend document en schetst een (ruimtelijk) toekomstbeeld van Steenwijk in 2050.

Naar een Stadsvisie Steenwijk

Met deze besluitvorming komt een eind aan een lang en intensief traject. Wij kijken met waardering terug op dit proces en de betrokkenheid van velen bij het tot stand komen van deze visie. Basis vormde de door de raad uitgesproken ambitie om 1.000 tot 1.500 woningen extra toe te voegen. Het

advies van de gemeenteraad over de ruimte voor (boven)regionale woningbehoefte tijdens de politieke markt in oktober 2021 was het vertrekpunt. Deze ambitie is verankerd in de door de raad vastgestelde Woonagenda en input vormde voor het opstellen van het afwegingskader wonen en werken "de toekomst van wonen en werken in Steenwijk". Het afwegingskader geeft aan waar en hoe we in de toekomst in en rond Steenwijk willen groeien en is opgesteld om, vooruitlopend op de Stadsvisie Steenwijk, richting te geven aan en perspectief te bieden voor de groei. U heeft dit afwegingskader in uw vergadering op 24 november 2024 richtinggevend vastgesteld en een boodschap afgegeven: Ga het afwegingskader nader uitwerken, van een verkenning naar een verdieping en verbreding. Bij de verdieping gaat het om de verdere uitwerking en haalbaarheid van de in het afwegingskader genoemde locaties. In deze zogeheten focusgebieden verwachten we dat de belangrijkste ontwikkelingen plaatsvinden. Inzichtelijk is gemaakt wat de mogelijkheden zijn, welke uitgangspunten we hanteren en hoe de ontwikkeling kan bijdragen aan het samenhangend beeld voor 2050. Bij de verbreding gaat het om het integraal betrekken van een aantal aanvullende thema's: economie, mobiliteit, energie(transitie), bodem en water, groene stad en landschap, sociale basis en gezondheid, kunst, cultuurhistorie en erfgoed. Deze thema's en focusgebieden zijn bijeengebracht in een samenhangend beeld van Steenwijk, Tuk en Zuidveen in 2050. Parallel aan de omgevingsvisie is een participatietraject doorlopen, dat heeft geleid tot een concept Stadsvisie. Op 22 juli jl. heeft het college besloten dit concept ter inzage te leggen van 30 juli t/m 10 september. De binnengekomen reacties zijn betrokken bij het opstellen van de Stadsvisie.

De groei van Steenwijk en de directe omgeving (Tuk, Zuidveen)

De schaa sprong raakt de identiteit en de waarden (cultuurhistorie, natuur, archeologie) die we belangrijk vinden. We merken dat de mogelijke woningbouwplannen op de uitbreidingslocaties bewoners raken en begrijpen dat ook. Dat hebben we gehoord in de participatiebijeenkomsten en blijkt uit de reacties die wij hebben mogen ontvangen. De ontwikkelingen en de groeiopgave (het waarom en waar) leeft bij bewoners en ondernemers. Ze zijn (emotioneel) betrokken bij hun "olde veste" en de toekomst. Naast zorg over de woningbouwplannen, hebben we ook positieve reacties ontvangen (bijvoorbeeld uit de participatie) over het bouwen en daarmee het bieden van perspectief. Immers de woningnood wordt ook hier gevoeld. Er wordt waarde gehecht aan de identiteit, de historie, het karakter en de ligging. Steenwijk ligt tussen de eeuwenoude stuwwallen. Deze natuurlijke ruggen, gevormd in de ijstijd, geven de stad een unieke ligging: beschut, groen en licht verheven boven het omliggende landschap. Vanuit Steenwijk ontfouwen zich weidse uitzichten en historische routes die de stad verbinden met omliggende natuurgebieden. Dat willen we koesteren en tegelijkertijd staan we voor de opgave de groeiende woonbehoeftes in samenhang met de mobiliteitsopgaven, natuur, klimaat, economie en voorzieningen een plek te geven. In deze visie met de treffende naam "stad en landschap dichtbij" bieden we perspectief op een toekomstbestendige stad, waarin wonen, werken en mobiliteit in balans zijn. Door zorgvuldig te kiezen voor binnenstedelijke en uitbreidingslocaties, versterken we de leefkwaliteit en creëren we ruimte voor extra woningen, met oog voor landschap, gemeenschap en duurzaamheid.

Een aantal thema's uitgelicht

Een ommekeer en andere manier van denken en ontwerpen, is de toepassing van het ontwikkelprincipe bodem en water sturend. Dit principe is een belangrijk sturend thema voor de ruimtelijke ontwikkelingen. In samenspraak met het waterschap Drents Overijsselse Delta en de provincie Overijssel is dit in de visie uitgewerkt. Het bepaalt mede de koers voor de toekomst en waar we kunnen bouwen.

Steenwijk mag er zijn als werkstad. Het is een stad waar wonen, werken en de voorzieningen geconcentreerd zijn. Dat is ook een kwaliteit. Vanuit die kwaliteit werken we aan de stad voor de toekomst, met een nieuw bedrijventerrein in Tuk. Regionaal zetten we in op het bedrijventerrein langs de corridor A32 samen met de gemeente Meppel (vanuit de Ruimtelijke Economische Bouwsteen Regio Zwolle). Door te investeren in het vestigingsklimaat van Steenwijk, met goede voorzieningen, betaalbare woningen en onderwijs dat nauw aansluit bij de bedrijvigheid, helpen we om talent aan te trekken én te behouden.

Energie is een belangrijk vraagstuk. De verwarming van woningen en de verduurzaming van mobiliteit vraagt steeds meer elektriciteit. Het huidige elektriciteitsnetwerk is niet toereikend en zal tussen nu en 2050 worden versterkt en waar nodig uitgebreid. Deze netwerkuitbreiding wordt stapsgewijs aangepakt om de ambities te kunnen realiseren. Dit betekent dat er meer laag- en middenspanningsstations komen in de wijken, soms ten koste van groenstroken of parkeerplaatsen. Tegelijkertijd wordt gezocht naar een geschikte locatie voor een nieuw hoogspanningsstation in of bij Steenwijk (omvang ongeveer 4,5 hectare), dat door TenneT gerealiseerd zal worden. Een locatie hiervoor is in de Stadsvisie nog niet ingevuld. We streven ernaar om de opwekking van duurzame energie zo dicht mogelijk bij de plek van het gebruik te realiseren. En er is sprake van netcongestie, een situatie waarin het elektriciteitsnet overbelast raakt, waardoor er onvoldoende capaciteit is om nieuwe aansluitingen te realiseren of bestaande aansluitingen uit te breiden. Dit heeft consequenties voor de ontwikkeling én planning van de woningbouwlocaties en bedrijventerreinen.

De ambities uit de Stadsvisie zorgen voor extra druk op het mobiliteitssysteem. Om die reden is extra onderzoek verricht naar de mobiliteit en de te nemen maatregelen (zie bijlage achtergrondrapport mobiliteit). Om deze ontwikkelingen op te vangen zonder te vervallen in een klassieke uitbreiding van de infrastructuur, is een strategische koers opgesteld die focust op het optimaliseren van de bestaande structuur en het wegennet. Zonder verkeerskundige aanvullende maatregelen komt de leefbaarheid en bereikbaarheid onder druk te staan. De verkeerskundige effecten van de ontwikkelingen zijn hierbij in beeld gebracht en de verkeerskundige maatregelen doorgerekend die nodig zijn om het toekomstbestendig te maken.

De focusgebieden

In het afwegingskader wonen en werken zijn mogelijke woningbouwlocaties (focusgebieden) integraal afgewogen op basis van een aantal bouwstenen. De inbreidingslocaties (Spoorzone, binnenstad en Oostermeenthe Zuid) zijn onvoldoende om de woningbouwambitie te realiseren. U heeft in uw vergadering van 24 november 2024 het afwegingskader wonen en werken "de toekomst van wonen en werken in Steenwijk" richtinggevend vastgesteld. De verdieping van de focusgebieden komt tegemoet aan uw verzoek tot een nadere uitwerking. Voor een aantal van de focusgebieden is een ruimtescan opgesteld. Het betreft dan de uitbreidingslocaties. In deze scans zijn de locaties programmatisch, technisch en ruimtelijk nader uitgewerkt. Tevens is een samenvattende SWOT analyse gemaakt per focusgebied. Elk van de onderzochte locaties kent zijn eigen kansen en knelpunten. Deze ruimtescans zijn als bijlagen toegevoegd.

Voor de spoorzone heeft u een ambitiedocument vastgesteld, inclusief de daarin gepresenteerde ontwikkelstrategie. In samenwerking met de Novex partners (Hardenberg, Meppel, Kampen, Raalte en Hoogeveen) wordt dit uitgewerkt in een maatregelenboek. De binnenstad is als inbreidingslocatie niet nader op haalbaarheid getoetst voor de woningbouw. De opgaven zijn in de visie integraal in beeld gebracht op basis waarvan nadere planvorming kan worden ontwikkeld. Het regionale terrein A32 is in deze visie niet verder uitgewerkt en blijft als zoekgebied bestaan in de zone langs de A32 tussen Meppel en Steenwijk. De uitwerking, samen met de gemeente Meppel, is onderdeel van de Ruimtelijk Economische Bouwsteen 2040 van de Regio Zwolle. Aangezien er veel reacties zijn over de focusgebieden, m.n. de uitbreidingslocaties grenzend aan de stad, gaan we hier nader op in.

Binnenstad/Vesting

We voelen ons verbonden met de binnenstad, hechten aan de identiteit van de vesting. De oude vestingstad vormt in verschillende opzichten het hart van Steenwijk. Het sociale hart, omdat mensen elkaar hier ontmoeten (op de markt, bij de supermarkt of op een terrasje). Het functionele hart, omdat zich in en rond de oude vestingstad een concentratie van voorzieningen bevindt (detailhandel, horeca en culturele voorzieningen). En het emotionele hart, vanwege de gemeenschappelijke identiteit: denk je aan Steenwijk, dan denk je aan de oude vestingstad met de markante Steenwijker toren.

Er worden zorgen geuit over de binnenstad. De leegstand, de leefbaarheid, de beleving, het voorzieningenniveau, de bereikbaarheid en het parkeren. Hoe houden we de binnenstad met deze

stapeling van al deze opgaven leefbaar en vitaal? De visie biedt kansen voor de voorzieningen. Alleen door breed te blijven investeren in en rond de vesting kan de kwaliteit van het historische, culturele, winkel- en voorzieningenhart van Steenwijk worden behouden en uitgebouwd. Dat vraagt een vereende inzet van overheden, ondernemers en inwoners. Illustratief is de samenwerking tussen deze partijen met de gezamenlijke uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk. Samen vergroten we de kwaliteit van de binnenstad en versterken we de beleving van de historische vesting, als trots van Steenwijk en ontmoetingsplek voor de inwoners en bezoekers. En om de identiteit van de vestingstad als bestemming voor toeristen te versterken en benutten. De vesting moet beter zichtbaar en beleefbaar worden gemaakt en rijk blijven aan programma (cultureel en maatschappelijk, recreatief en commercieel).

Woldmeenthe Noord/Oostermeenthe Zuid

De ontwikkeling van de Woldmeenthe Noord voor de sportvelden kan niet los worden gezien van de ontwikkeling van Oostermeenthe Zuid (de huidige locatie van de sportvelden aan de Parallelweg). Het is een uitstekende locatie voor woningen in een stedelijk milieu, nabij het station, midden in het hart van de stad. In het algemeen geldt dat nieuwe ontwikkelingen voldoende ruimte moeten hebben voor het vasthouden, infiltreren en bergen van water (sponsstrategie). Het biedt daarmee tevens een unieke kans voor het terugbrengen van de Steenwijker Aa en het invullen van de wateropgave. Woldmeenthe Noord is gezien de lage ligging en het principe bodem en water sturend minder geschikt voor woningbouw. De voorgestelde open natuurvriendelijke inrichting draagt bij aan het verbeteren van de doelen voor de waterkwaliteit en is op advies van het waterschap in de visie opgenomen.

Eeserwold 2

Eeserwold 2 is gelegen in een beekdal gebied. Het principe bodem en water sturend bepaalt in grote mate waar gebouwd kan worden. Mede vanuit dit principe, bekrachtigd door het negatieve advies van het waterschap en de provincie, is de locatie komen te vervallen als mogelijke woningbouwlocatie. De locatie sluit verder beperkt aan bij de bouwstenen, zoals de afstand tot voorzieningen en de bereikbaarheid. In het raadsvoorstel bij het afwegingskader wonen en werken (november 2024) was de ontwikkeling ervan al als risicovol aangeduid.

De Kamp

De unieke combinatie van eigenschappen zoals de hoge ligging, de eigendomssituatie van de gemeente en de nabijheid van de stad maken de Kamp tot een logische keuze voor woningbouw. Maar het is ook een belangrijk landschap (aardkundig, geologie en cultuurhistorie). Het vraagstuk al dan niet bouwen op de Kamp houdt de samenleving al geruime tijd bezig. Vanuit het afwegingskader is deze locatie nader uitgewerkt met de centrale vraag onder welke condities de Kamp als woningbouwlocatie ontwikkeld kan worden. Met inachtneming van de kwaliteiten en een zorgvuldige inpassing, zoals het behoud van zichtlijnen en hoogteverschillen, is passende ontwikkeling tot woningbouw mogelijk.

Aanvullend op de ruimtescan is aanvullend bureau onderzoek verricht naar de (geo)hydrologische effecten. Dit is van belang aangezien er destijds beroep is ingesteld tegen het bestemmingsplan 2007. Dit beroep is uiteindelijk bij de Raad van State behandeld en gegrond verklaard. Het beroep richtte zich op de mogelijke (geo)hydrologische effecten van het plan op het N2000 gebied De Wieden en de directe omgeving. Niet dat er direct was aangetoond dat het nieuwbouwplan negatieve effecten had, maar er was onvoldoende aangetoond dat negatieve effecten waren uitgesloten. Op basis van deze bureaustudie worden geen effecten verwacht op de De Wieden en de polder tussen het plangebied en het N2000 gebied. Het rapport is als bijlage opgenomen.

Gewenst resultaat

Het vaststellen van de visie Steenwijk als bouwsteen voor de omgevingsvisie, zodat deze als toetsingskader dient voor toekomstige ruimtelijke plannen en initiatieven.

Argumenten

1.1 De participatieverslagen zijn goede weergaven van het proces, de verschillende momenten en de reacties.

Er is een uitvoerig participatietraject uitgevoerd. Op diverse momenten is met een groot aantal partijen gesproken. Als eerste stap is eind februari een 'pop-up karavaan' georganiseerd, die ook Steenwijk aandeed. Open gesprekken met bewoners over wonen, werken en leven. Verder zijn 2 inloopbijeenkomsten georganiseerd (7 april en 6 mei 2025). De eerste om te informeren en op te halen, de tweede om te reageren op de plannen. Aanvullend op en daarmee uiteindelijk onderdeel van het participatietraject zijn gesprekken gevoerd met ruim 15 partijen. De visie is hiermee verrijkt.

2.1 In de nota staat hoe we met de reacties omgaan.

Er zijn veel reacties binnengekomen. In veel van de reacties werden vragen gesteld over de groeiambities van de stad, de mobiliteit en werd weerstand geboden op de te ontwikkelen (woningbouw)locaties. Maar ook dachten mensen mee en kregen we complimenten over de visie en het proces. In de nota beantwoording zienswijzen Stadsvisie Steenwijk gaan we in op de reacties en waarom iets wel of niet is meegenomen in de uiteindelijke stadsvisie.

3.1 De nota van wijzigingen geeft aan wat er is gewijzigd in de visie.

De binnengekomen reacties, aangevuld met ambtshalve wijzigingen hebben geleid tot aanpassingen van de visie. Deze wijzigingen zijn reeds doorgevoerd in de Stadsvisie.

4.1 De visie is de verbreding en verdieping van het afwegingskader wonen en werken en komt daarmee tegemoet aan het verzoek van de raad.

U heeft in uw vergadering van 24 november 2024 het afwegingskader wonen en werken "de toekomst van wonen en werken in Steenwijk" richtinggevend vastgesteld. Met deze verbreding naar thema's en verdieping van de focusgebieden komt de visie tegemoet aan uw verzoek tot een nadere uitwerking en haalbaarheid. De visie geeft een integraal, samenhangend beeld van de toekomst van Steenwijk. Het maakt de onderlinge afhankelijkheden inzichtelijk en geeft aan hoe de thema's op elkaar inwerken, van invloed zijn op de focusgebieden (de mogelijke woningbouwlocaties) en andersom.

4.2 De visie biedt een belangrijk kader waarmee we richting kunnen geven aan de (ruimtelijke) initiatieven.

De Stadsvisie biedt houvast en geeft een koers voor de toekomst. Het geeft uitwerking aan de ambities en sluit aan bij actuele thema's als woningbouw, mobiliteit en energie. In combinatie met de focusgebieden (de mogelijke woningbouwlocaties) zorgt dit voor een samenhangend kader voor toekomstige ontwikkelingen en biedt het perspectief voor de toekomst.

4.3 De visie geeft een integrale, samenhangende ontwikkeling weer.

Er is veel samenhang tussen de thematische opgaven en de focusgebieden. Gebieden en thema's zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, zowel programmatisch als bijvoorbeeld in ambities rondom mobiliteit en landschapsontwikkeling en het realiseren van de groene ambities. Dit is de kracht van de visie en onderbouwt daarmee de uitwerking van de ambities.

4.4 De woningbouwambitie past bij de stad.

Steenwijk is en blijft een compacte stad. Een deel van deze ambitie kan worden gerealiseerd in de stad zelf en een deel kan worden gerealiseerd aan de randen, op relatief kleine afstand van de voorzieningen en de binnenstad (15 minuten stad). In de directe leefomgeving (binnen 15 minuten bereikbaar wandelend en fietsend) zijn en blijven de voorzieningen als werk, winkels, onderwijs, zorg, sport en ontspanning bereikbaar.

4.5 De Stadsvisie geeft aan waar de woningen gebouwd kunnen worden.

De Stadsvisie geeft inzicht in waar de woningbouwambitie gerealiseerd kan worden. De inbreidingslocaties alleen zijn onvoldoende van omvang om deze ambitie te kunnen realiseren, zeker gezien de groeiende behoefte aan betaalbare en diverse woonvormen. Daarom zijn ook uitbreidingslocaties aan de randen van de stad meegenomen. In de Stadsvisie is voor deze gebieden nader inzichtelijk gemaakt wat de mogelijkheden zijn, welke uitgangspunten de gemeente hanteert en hoe ontwikkeling kan bijdragen aan het samenhangend beeld voor 2050.

4.6 De locaties zijn integraal afgewogen op basis van een aantal bouwstenen.

Het gaat om een combinatie van:

- bouwen aan nabijheid;
- kwaliteit herontwikkeling;
- water en bodem sturend;
- duurzaam bereikbaar;
- diversiteit woonmilieus;
- betaalbaar en snel.

4.7 De ruimtescans geven geen aanleiding tot een heroverweging van de locaties.

Voor de focusgebieden zijn zogenaamde ruimtescans (zie bijlage) uitgevoerd. In deze scans zijn de locaties programmatisch, technisch en ruimtelijk nader uitgewerkt. Tevens is een samenvattende SWOT analyse gemaakt per focusgebied.

4.8 De visie geeft nadere invulling aan gemeentelijke doelstellingen en ambities.

Basis is de toepassing van de ontwikkelprincipes vanuit de "warme harten strategie" (verstedelijkingsstrategie). Het college heeft deze strategie als samenwerkingsproduct van de regio bestuurlijk onderschreven en heeft een inspanningsverplichting voor de gezamenlijke uitvoering. Overige doelstellingen zijn vastgelegd in onder andere de Woonagenda 2022-2026, de strategische mobiliteitsvisie, het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, de Ruimtelijk Economische Bouwsteen Regio Zwolle 2040, en uiteraard het afwegingskader wonen en werken.

4.9 De visie biedt een uitnodiging aan partijen om mee te denken over de toekomst van Steenwijk.

De besluitvorming over de visie is tevens de start van de uitvoering. In de afgelopen periode hebben we vanuit de participatie en de tijdens de periode van het ter inzage leggen veel contacten gelegd. We hebben waardevolle inzichten opgedaan. De betrokkenheid en de kennis willen we graag benutten bij het verder uitvoeren van de visie. Dit sluit aan bij de reacties die we kregen, waarin de behoefte aan betrokkenheid bij de uitvoering meerdere keren is uitgesproken.

4.10 Als bouwsteen verankeren in de Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie is de integrale lange termijnvisie voor heel Steenwijkerland. Doel van de omgevingsvisie is de leefbaarheid en de economische kracht van de gemeente te vergroten door de omgevingskwaliteiten te behouden en te versterken. Om de kaders en keuzes vanuit de Stadsvisie te concretiseren is het nodig deze ook te verankeren in het gemeentelijk omgevingsbeleid.

4.11 De visie biedt perspectief en de onderbouwing voor het Novex programma stationsomgevingen.

Het vaststellen van de visie is een belangrijk moment voor de verdere ontwikkeling van de spoorzone Steenwijk. Zoals bij u bekend werkt Steenwijkerland in het Novex programma stationsomgevingen samen met vijf andere gemeenten (Hardenberg, Meppel, Hoogeveen, Raalte, Kampen) aan de verdere uitwerking van de stationsomgevingen. Op 5 november 2024 heeft het college het parapluplan vastgesteld en ter informatie naar de gemeenteraad gestuurd. Het parapluplan is de overkoepelende propositie voor de ontwikkeling van de stationsgebieden en laat het belang zien om te investeren in mobiliteit, wonen, economie en klimaat. Het parapluplan wordt uitgewerkt in een maatregelenboek, ter onderbouwing voor de op te stellen aanvraag cofinanciering vanuit het Rijk. De maatregelen in dit boek zijn ontleend aan de stadsvisie. Met het vaststellen van de visie kunnen we onze investeringsvraag richting provincie en Rijk concretiseren en onderbouwen.

5.1 Het komt tegemoet aan vragen vanuit de raad.

Alhoewel de uitvoering van de visie feitelijk een collegebevoegdheid is, willen wij u in kennis stellen van de eerste aanzet van de ontwikkelstrategie. Dit omdat u in uw werkvergadering van 16 september jl. vragen heeft gesteld over o.a. de uitvoering. Hiermee krijgt u op hoofdlijnen inzicht in hoe de visie gerealiseerd gaat worden. De ontwikkelstrategie vraagt nog verdere uitwerking.

Kanttelingen en risico's

1.1 Participeren hoeft niet te betekenen dat het draagvlak wordt vergroot.

Het participatietraject heeft waardevolle inzichten opgeleverd, maar er blijven discussiepunten bestaan. Wel kunnen er op basis van de uitkomsten van de participatie afgewogen en onderbouwde besluiten worden genomen.

2.1 Uit de reacties blijkt dat de uitbreidingslocaties vragen oproepen en tot discussie leiden.

De ligging in het stuwwallengebied maakt Steenwijk uniek, maar voor uitbreiding van woningbouwlocaties niet eenvoudig, gezien de waarden van het gebied. Anderzijds biedt de hoge ligging juist kansen voor woningbouw. Ondanks het begrip dat er gebouwd moet worden zijn in verschillende reacties zorgen geuit over de woningbouw in deze uitbreidingslocaties, vanwege de landschappelijke, cultuurhistorische, aardkundige en of geologische kwaliteiten. Dit vraagt bij de verdere ontwikkeling van deze gebieden bijzondere aandacht.

3.1 De reacties leiden niet tot majeure wijzigingen

De binnengekomen reacties richten zich veelal op de uitbreidingsgebieden voor woningbouw. Deze reacties hebben echter niet geleid tot aanpassing van de visie op dit punt. De woningbouwambitie kan niet binnenstedelijk worden opgelost. De uitwerking van de focusgebieden komt tegemoet aan de vraag van de raad en tevens geven de uitgevoerde ruimtescans geen reden tot heroverweging en/of schrappen van de locaties.

4.1 Het vaststellen van de Stadsvisie als bouwsteen voor de omgevingsvisie kan de indruk wekken dat alle ideeën de komende jaren uitgevoerd worden.

Het is een visie met een eindbeeld tot 2050. Het geeft richting aan en biedt perspectief voor groei op de lange(re) termijn. Sommige ambities laten zich niet vertalen in korte termijn successen, maar we willen hiermee wel de koers uitstippelen. Dat wordt ook verwacht van het bestuur. Vandaar dat ook een ontwikkelstrategie is opgesteld.

4.2 Het niet integraal vaststellen heeft consequenties.

De Stadsvisie laat een samenhangend integraal beeld zien voor de toekomst. De thema's en de focusgebieden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het niet integraal vaststellen heeft effecten op de ambities, onderliggende afspraken en de mogelijke financieringskansen. Daarmee is de Stadsvisie geen open speelveld. Basis voor de strategie is de, in het kader van de verstedelijkingsstrategie, uitgesproken woningbouwambitie. En Steenwijkerland (spoorzone Steenwijk) is onderdeel van het Novex programma stationsomgevingen. De deelname is weliswaar vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Met de deelnemende gemeenten is, als eerdere vervolgstap, een maatregelenboek opgesteld.

5.1 De strategie baseert zich op continueren huidig beleid en uitvoering ambities.

De opgestelde strategie is geen 'open speelveld'. Het geeft in de tijd uitvoering aan de uitgesproken ambities (o.a. de 1.000 tot 1.500 woningen voor 2040 vanuit de verstedelijkingsstrategie) en de uitwerking van de deelname aan het Novex programma Stationsomgevingen.

Duurzaamheid en social return

Duurzaamheid is verweven in de Stadsvisie. Alhoewel het niet als zelfstandig thema is uitgewerkt, is het onderdeel van alle thema's en focusgebieden. We hebben het over duurzame mobiliteit, het behouden, versterken van groen, de energietransitie. In de uitwerking zullen we ook de aangedragen ideeën over circulair en biobased bouwen nader verkennen.

De Stadsvisie sluit op meerdere punten aan bij de Sustainable Development Goals (SDG's). Deze SDG's zijn indirect verweven in de visie via thema's als energietransitie, klimaatadaptatie, mobiliteit, sociale cohesie, ruimtelijke kwaliteit en economische vitaliteit. En alhoewel de SDG's niet expliciet worden genoemd, zijn er duidelijke raakvlakken met diverse doelen:

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn (aandacht voor de sociale basis en gezondheid in de leefomgeving en verbetering van de mobiliteit en vergroening draagt bij aan een gezondere stad).

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie (stimuleren van lokale initiatieven voor duurzame energieopwekking, meer zonnepanelen op daken van (bedrijfs)gebouwen).

SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur (ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, verbetering van infrastructuur en mobiliteit, met meer ruimte voor fietsers en voetgangers).

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen (integrale benadering van wonen, werken, mobiliteit, energie, water en bodem, verstedelijkingsstrategie met focus op leefkwaliteit en ruimtelijke samenhang).

SDG 13: Klimaatactie (voorbereiding op klimaatverandering via ruimtelijke keuzes, wijkgerichte aanpak voor uitbreiding energienetwerk).

Financiële toelichting

De uitwerking in diverse deelplannen vraagt investeringen. Naast een beroep op cofinanciering (o.a. voor de ontwikkeling van de spoorzone vanuit het Novex programma Stationsomgevingen) vraagt dit ook investeringen van de gemeente. Dit wordt betrokken in de uitwerking van de ontwikkelstrategie en we komen hiervoor met voorstellen naar de gemeenteraad.

Communicatie en participatie

Met de vaststelling van de Stadsvisie is een einde gekomen aan een intensief communicatie- en participatietraject. De vastgestelde Stadsvisie willen we uiteraard ook communiceren (via publicatie, persbericht). Na het vaststellen komen we in een nieuwe fase, de uitwerking. De visie is een uitnodiging aan partijen om mee te denken over de verdere toekomst van Steenwijk. Wij geven dit proces in de komende periode nader vorm.

Uitvoering en planning

In de komende 25 jaar werken we toe naar het beoogde eindbeeld 2050. Een ruime periode die goed in verhouding staat tot geschetste brede opgave. De realisatie van woningen en bedrijventerreinen zal gespreid over de tijd moeten plaatsvinden. Er is een aanzet voor een ontwikkelstrategie gemaakt die inzicht geeft in de uitvoering en fasering. Een aantal ontwikkelingen kent een directe relatie met de spoorzone. We trachten dit onderbouwd te combineren tot een interessante propositie bij het Rijk voor cofinanciering. Na het vaststellen van de Stadsvisie werkt het college de ontwikkelstrategie verder uit.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. Kennis te nemen van de participatieverslagen Stadsvisie Steenwijk.
2. De nota beantwoording zienswijzen Stadsvisie Steenwijk vast te stellen.
3. De nota van wijzigingen Stadsvisie Steenwijk vast te stellen.
4. De Stadsvisie Steenwijk "stad en landschap dichtbij" vast te stellen als bouwsteen voor de Omgevingsvisie.

5. Kennis te nemen van de eerste aanzet ontwikkelstrategie.

Externe bron

1. Participatieverslag inloopbijeenkomst 7 april 2025;
2. Participatieverslag inloopbijeenkomst 6 mei 2025;
3. Nota beantwoording zienswijzen Stadsvisie Steenwijk deel 1 (algemeen);
4. Nota beantwoording zienswijzen Stadsvisie Steenwijk deel 2;
5. Nota van wijzigingen Stadsvisie Steenwijk;
6. Stadsvisie Steenwijk "stad en landschap dichtbij"; (volgt woensdag)
7. Achtergrondrapport mobiliteit stadsvisie Steenwijk;
8. Ruimtescan De Kamp;
9. Onderzoek waterhuishouding de Kamp;
10. Ruimtescan Tuk Noord en Midden;
11. Ruimtescan bedrijventerrein Tuk;
12. Ruimtescan Woldmeenthe Noord;
13. Ruimtescan Oostermeenthe Zuid;
14. aanzet tot ontwikkelstrategie.